

МІХОЕЛС Соломон Михайлович (справж. — Вовсі Шломо; 04(16). 03. 1890, м. Двінськ, нині Даугавпілс, Латвія — 13. 01. 1948, Мінськ) — актор, режисер, громадський діяч. Народний артист СРСР (1939). Державні нагороди СРСР. Навч. у Київ. комерц. інституті (1911–15), на юрид. факультеті Петрогр. університету (нині С.-Петербург, 1915–18). Від 1918 — арт. Євр. театр. студії ім. О. Грановського у Петрограді (від 1920 — у Москві). Від 1929 — худож. кер. Держ. євр. театру (Москва). 1928 гастроллював разом із трупкою театру в Німеччині, Франції, Бельгії, Австрії. Викладав в училищі при Моск. євр. театрі: від 1941 — проф. Під час 2-ї світової війни керував Євр. антифашист. комітетом. Від 1948 — у Мінську, де, за офіц. версією, загинув в автомоб. катастрофі (за деякими даними, вбитий за наказом Й. Сталіна). Образи, створені М., вирізнялися психол. гротеском і знаковою змістовністю жестикуляції

партитури. Реж. манері М. були притаманні парадоксальність, особлива увага до стихії нац. життя, експеримент із соц. масками та різножанр. естетиками, схильність до театру філос. змісту.

Основні ролі

Старий єврей («Гріх» Ш. Аша), Менахем-Мендель, реб Алтер, Шимеле («Агенти», «Мазлтов», «200.000» за Шолом-Алейхемом), Гоцмах («Чаклунка» за А. Гольдфаденом), Веніамін («Подорож Веніаміна III» за М. Мойхер-Сфоримом), Король Лір (однойм. трагедія В. Шекспіра за режисурою Леся Курбаса); у кіно — Менахем Мендель («Єврейське щастя», 1925), Цар Беккер («Повернення Нейтана Беккера», 1932), Провідник («Місячний камінь», 1935), Глядач у цирку («Цирк», 1936), Якобі («Сім'я Оппенгейм», 1938). Вистави: «Чотири дні» М. Даніеля (1931), «Спец» І. Добрушина, І. Нусинова (1932), «Міра строгості» Д. Бергельсона (1933), «Розбійник Бойтре» М. Кульбака (1936), «Суламиф» за А. Гольдфаденом (1937), «Тев'є-молочник» (1938), «Блукаючі зірки» (1941) за Шолом-Алейхемом, «Бенкет» П. Маркіша (1939), «Фрейлехс» З. Шнесера (1946).

Рекомендована література

1. С. М. Михоэлс. На сцене и в жизни // Сов. экран. 1925. № 22
2. Михоэлс. Статьи. Беседы. Речи: Статьи и воспоминания о Михоэлсе. Москва, 1965
3. Корнієнко Н. [«Король Лір» Курбас – Міхоелс]. Епілог, він же Пролог. Частина 1. Репетиція остання // Леся Курбас: репетиція майбутнього. К., 2007.

Н. М. Корнієнко

Бібліографічний опис:

Міхоелс Соломон Михайлович / Н. М. Корнієнко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-67991>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).